



INSTITUTE FOR
Sustainable
Communities



ROYAL MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS



UČEŠĆE ORGANIZACIJA OSOBA SA INVALIDITETOM U BUDŽETSKOM PROCESU



A decorative vertical bar on the left side of the page, consisting of a thin grey line at the top and a wider grey bar below it.

**UČEŠĆE ORGANIZACIJA
OSOBA SA INVALIDITETOM
U BUDŽETSKOM PROCESU**

Beograd, 2012.

Naziv publikacije:

Učešće organizacija osoba sa invaliditetom u budžetskom procesu

Autori publikacije:

Sanja Nikolin

Ljupko Tomanić

Mimica Živadinović

Izdavač:

Centar za samostalni život

osoba sa invaliditetom Srbije

11040 Beograd, Milenka Vesnića 3

Tel/fax: + 381 11 367 53 18, + 381 11 367 53 17

e-mail: office@cilsrbija.org

www.cilsrbija.org

Za izdavača:

Gordana Rajkov, predsednica

Priprema i dizajn:

Suzana Đorđević

Svetislav Marjanović

Štampa:

PRINT-UP doo

Leskovac, Voje Nikolajevića 26

Tiraž: 500

Beograd, 2012.

Istraživanje je rađeno u okviru projekta „**Građansko društvo za odgovornu vladu i smanjenje siromaštva u Srbiji**“ koji finansira Vlada Norveške, a uz podršku Instituta za održive zajednice - ISC.

Stavovi izneti u ovoj publikaciji predstavljaju stavove autora i nužno ne izražavaju stavove ISC-a ili Vlade Norveške.

SADRŽAJ

IZVEŠTAJ	5
1. Svrha istraživanja	5
2. Metodologija	6
3. Analiza	6
4. Glavni nalazi istraživanja	17
5. Zaključci i preporuke	18

IZVEŠTAJ

1. Svrha istraživanja

Istraživanje o informisanosti organizacija osoba sa invaliditetom i njihovih lidera o budžetskom procesu na lokalnom nivou sproveo je Centar za samostalni život osoba sa invaliditetom u okviru projekta *Građansko društvo za odgovornu vladu i smanjenje siromaštva u Srbiji*.

Ovaj trogodišnji strateški projekat sprovodi 7 organizacija civilnog društva¹ (OCD) koje predstavljaju najranjivije grupe građana u Srbiji. Projekat traje do juna 2012. godine. U prethodnom periodu, organizacije-učesnice u projektu naučile su da čitaju i analiziraju budžet Republike Srbije. Svaka od njih je analizirala određene stavke u budžetu koje se najdirektnije tiču ranjive grupe sa kojom organizacija radi i zbog koje postoji. U slučaju Centra za samostalni život, analizirana su izdvajanja za socijalnu zaštitu osoba sa invaliditetom u Republici Srbiji za 2008. i 2009. godinu. Ovom Analizom je utvrđeno kako se usvojene politike i važeća strateška dokumenta u kojima se pominju službe podrške ogledaju u izdvajanju iz budžeta.

OCD su, zajedno, prikupile mnoštvo podataka i stekle nova temeljna znanja pomoću kojih su u stanju da unaprede proces kreiranja, analize, sprovođenja i implementacije politika u Republici Srbiji.

Što se Centra za samostalni život tiče, kockica koja sada nedostaje da bi se donele konkretne preporuke i preduzele nove aktivnosti koje dalje doprinose unapređenju položaja osoba sa invaliditetom i operacionalizovanom prihvatanju filozofije samostalnog života, jeste da se ispita odnos koji same organizacije osoba sa invaliditetom (OOSI) imaju prema budžetu kao ključnom instrumentu politike na nacionalnom i lokalnom nivou.

Zbog toga je Centar odlučio da istraži koliko znanja, iskustva i interesovanje imaju lideri i članovi OOSI za budžetski proces. Ovo istraživanje daje presek stanja u aprilu 2012. godine. Rezultati istraživanja mogu se sagledavati pojedinačno ili u sprezi sa gore pomenutom Analizom.

Nadamo se da će oba dokumenta biti od koristi za OOSI, kreatore politika na nacionalnom i lokalnom nivou i za domaće i međunarodne eksperte bez čijeg ukupnog i zajedničkog doprinosa nema ni dobrih politika.

¹ Amity, Autonomni ženski centar, Centar za samostalni život osoba sa nvaliditetom Srbije, Građanske inicijative, Grupa 484, Društvo za razvoj dece i mladih i Romski informativni centar

2. Metodologija

Istraživanje je sprovedeno simultano u 9 gradova i mesta², odnosno 8 opština u Srbiji u kojima Centar za samostalni život osoba sa invaliditetom ima svoje područne kancelarije.

Istraživanjem su obuhvaćene sve OOSI koje se nalaze u elektronskoj bazi Centra. Upitnik je poslat na adrese 75 organizacija. Nakon toga su obučeni anketari iz lokalnih kancelarija Centra za samostalni život telefonom zakazivali intervju sa čelnim ljudima u lokalnim organizacijama osoba sa invaliditetom. Za anketare je priređeno i pisano uputstvo da bi se obezbedilo ujednačeno tumačenje svih pitanja.

Većina anketa popunjena je kroz telefonski intervju. Nekolicina je popunjena licem u lice. Na upitnik je odgovorila ukupno 61 OOSI.³

Ovaj upitnik oslanja se na samoprocenu, odnosno na ličnu procenu vodećih ljudi u OOSI.

Upitnik koji je korišten u ovom istraživanju nalazi se u Aneksu 1.

3. Analiza

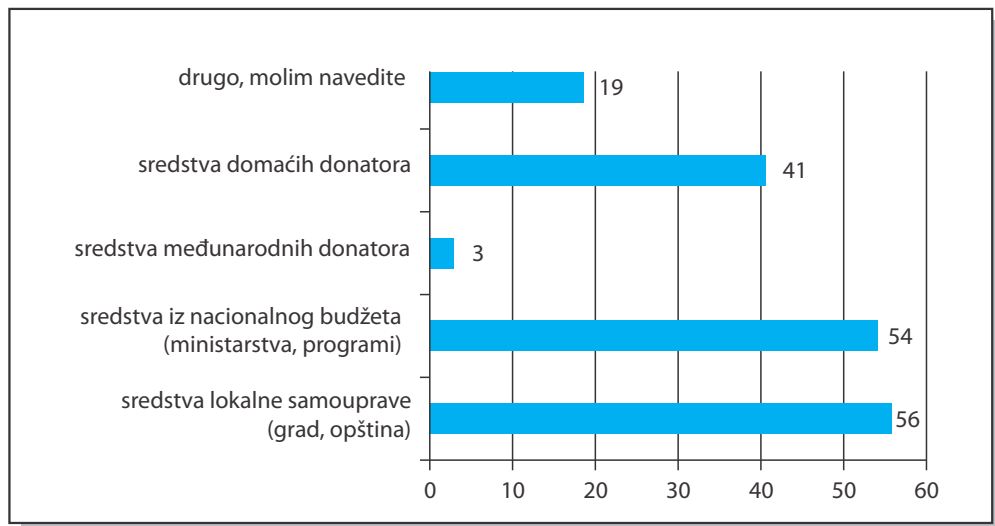
Ukupan analitički skup čine odgovori 61 organizacije osoba sa invaliditetom iz Beograda, Jagodine, Kragujevca, Leskovca, Niša, Čačka, Čuprije, Smedereva i Sombora. Orijentacije radi, računa se da u Srbiji postoji oko 500 OOSI.

Polazeći od pretpostavke da su i lokalni budžeti i sredstva iz ministarstava važni izvori za finansiranje OOSI, sagovornici su pitani kako su se njihove organizacije finansirale u 2011. godini. OOSI iz uzorka su dale očekivane odgovore: one su se pretežno oslanjale na sredstva lokalne samouprave (91.80%) i nacionalnog budžeta (direktno ministarstva ili preko posebnih programa, 88.52%). Sredstva domaćih donatora dobilo je dve trećine organizacija (67.21%), a direktno od međunarodnih donatora sredstva su dobile samo 3 organizacije ili nešto manje od 5%. Pored ovih izvora, pominju se i druga sredstva koja su prikupljena od članarina, prodaje radova, zatim novac dobijen od Javnog tužilaštva, razne sitne donacije, participacija za servis personalnih asistenata i sredstva od sopstvene delatnosti.

² Beograd, Jagodina, Kragujevac, Leskovac, Niš, Čačak, Čuprija, Smederevo i Sombor

³ Organizacije osoba sa invaliditetom (OOSI)

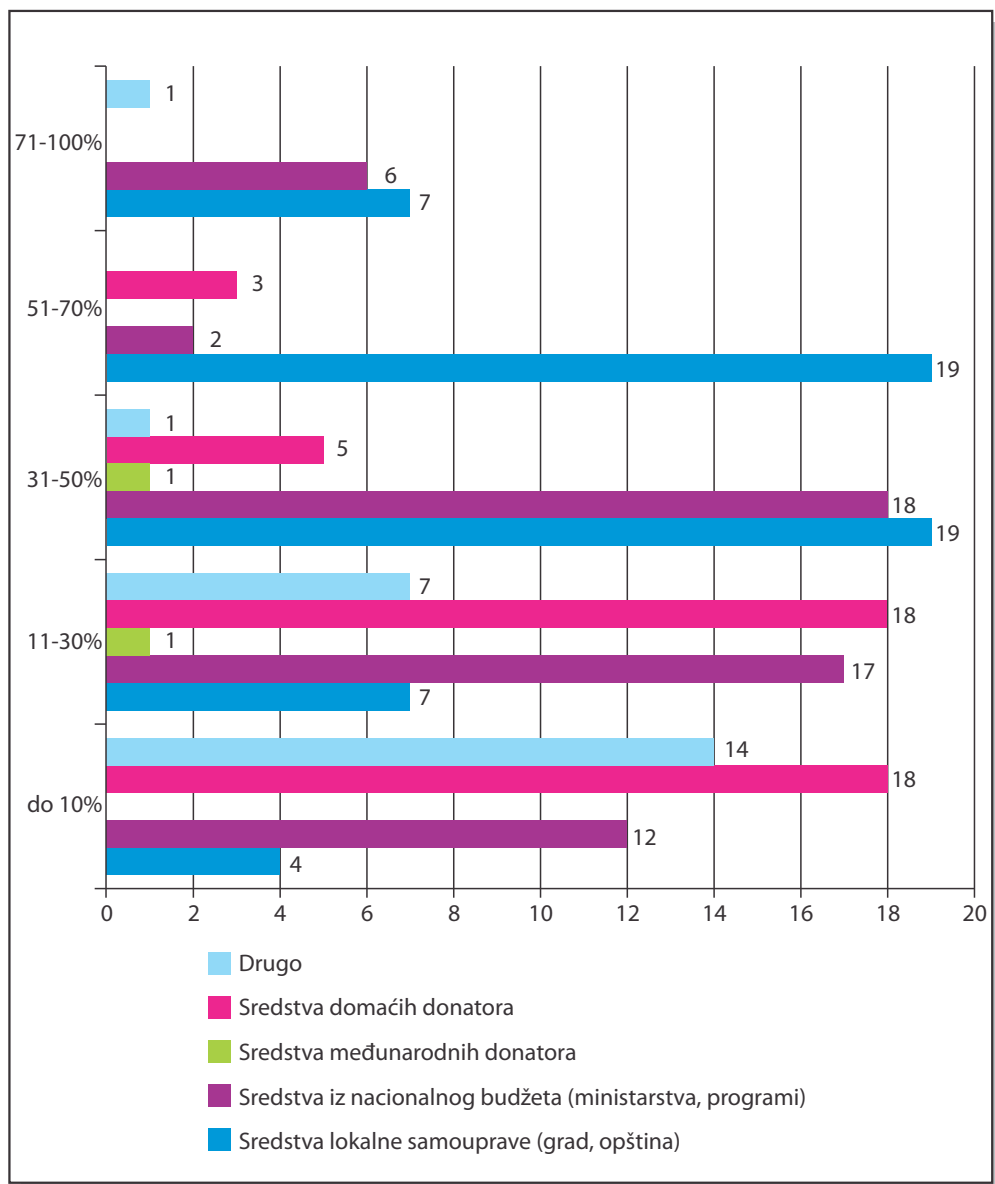
Izvori finansiranja OOSI u 2011. godini



OOSI su dalje procenjivale i grupisala prema izvoru procenat od ukupnih sredstava kojima je organizacija raspolagale u 2011. godini. U tabeli je dat prikaz izražen u broju organizacija i prema kategoriji. Vidi se da sredstva lokalne samouprave, za veliku većinu organizacija, predstavljaju najvažniji izvor finansija. Prema tome, pristup budžetima lokalnih samouprava jeste od suštinskog značaja za opstanak i rad OOSI. Ohrabruje činjenica da su OOSI uspele da, koliko-toliko, diversifikuju izvore finansiranja, što govori o ojačanim kapacitetima ovih organizacija i njihovoj sposobnosti da učestvuju na konkursima različitih aktera, ali i o postojanju takvih prilika. Ipak, ne treba gubiti iz vida činjenicu da je, za većinu organizacija, u apsolutnim brojkama, iznos koji dobijaju od lokalne samouprave najveći komad njihovih budžeta.

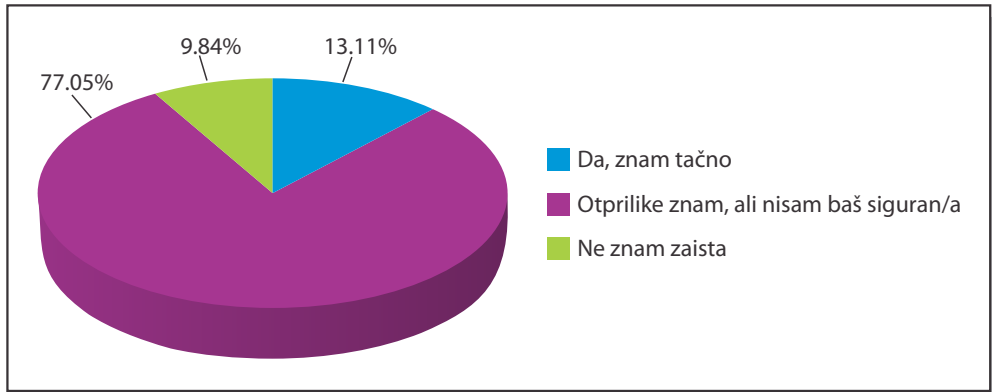
izvor	do 10%	11-30%	31-50%	51-70%	71-100%
sredstva lokalne samouprave (grad, opština)	4	7	19	19	7
sredstva iz nacionalnog budžeta (ministarstva, programi)	12	17	18	2	6
sredstva međunarodnih donatora	0	1	1	0	0
sredstva domaćih donatora	18	18	5	3	0
drugo	14	7	1	0	1

Procenat budžeta OOSI za 2011. godinu prema izvoru

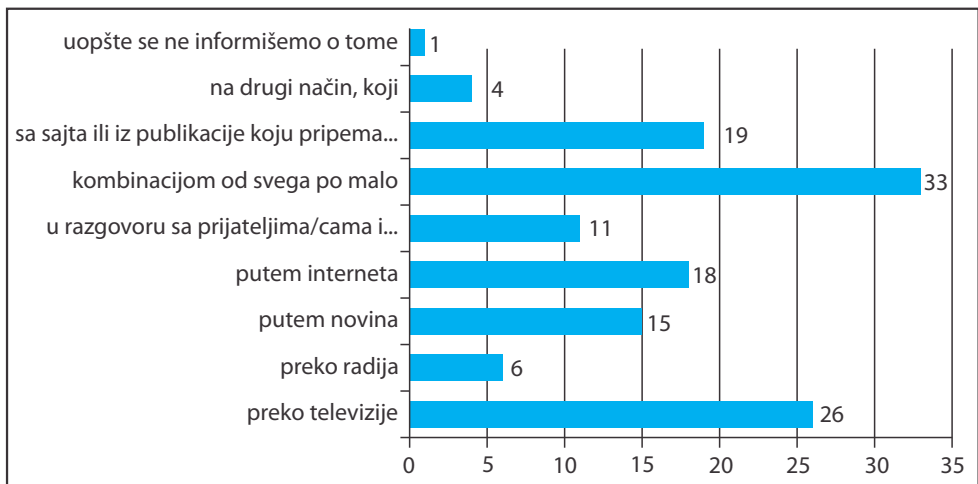


Ako su OOSI pretežno usmerene na budžet lokalne samouprave, ako on iz godine u godinu predstavlja osnovni izvor njihovih finansijskih sredstava za rad, ako su Zakonom o socijalnoj zaštiti usluge podrške predviđene tamo gde ih ljudi i koriste - u lokalnoj zajednici, da li to znači da su čelni ljudi u OOSI detaljno upoznati sa lokalnim, opštinskim ili gradskim, budžetima? Prema samoproceni lidera OOSI, ovo nije sasvim tačno, ili je potpuno netačno, u većini slučajeva. Samo 8 lidera OOSI za sebe tvrde da su upoznati sa načinima na koje se puni lokalni budžet. Njih 47 zna ponešto o tome, a 6 procenjuju da ne znaju.

Da li znate kako se puni lokalni budžet? Pitanje za lidere OOSI

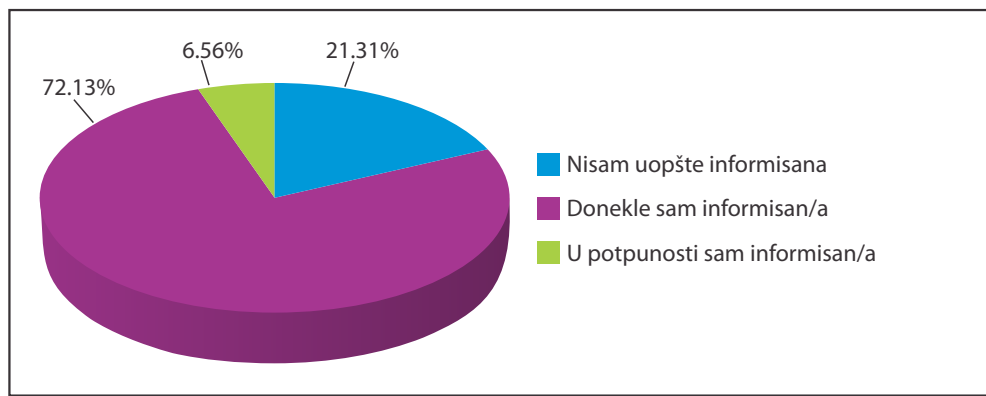


Bez obzira na stepen poznavanja budžetskog procesa, ispitanici su otkrili načine na koje se oni lično obično informišu o budžetu lokalne samouprave, na osnovu ponuđenih odgovora. Više je od polovine onih koji informacije dobijaju iz različitih izvora, kombinujući od svega po malo (54.10%). Mnogi se oslanjaju i na TV informacije (42%), sajt i publikacije opštine ili grada (31.15%), internet (29.51%) i novine (24.59%). Razgovori sa kolegama i prijateljima, radio i ostali načini nisu dominantni, već služe kao dopunska sredstva.



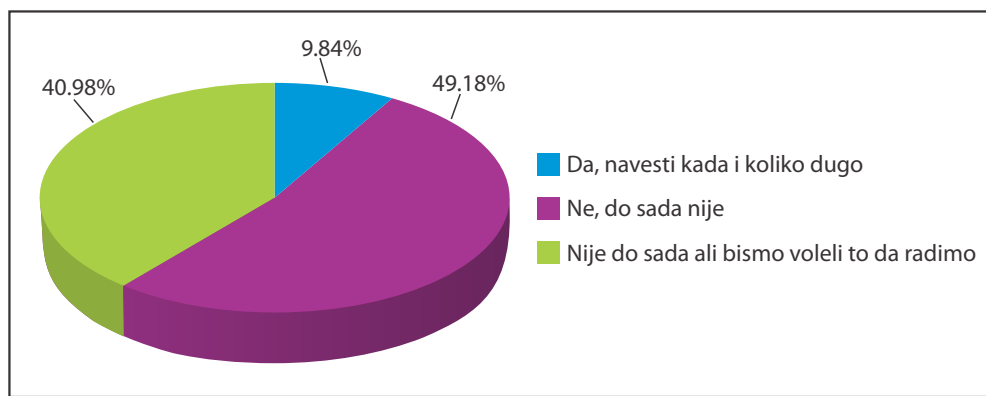
Većina lidera OOSI nisu, po sopstvenoj proceni, dobro upoznati sa budžetskim procesom. Samo je njih 4 od ukupno 61 ispitanika za sebe tvrdi da znaju dovoljno o opštinskom ili gradskom budžetu. Na drugoj su strani - tri puta brojniji, sa 13 ispitanika - oni koji tvrde da ne znaju ništa o lokalnom budžetu. Najviše je opet lidera koji znaju ponešto, ali ne i dovoljno (44 ispitanika). Postavlja se pitanje da li OOSI mogu efikasno da odgovaraju na sadašnje i buduće potrebe svog članstva ukoliko se ne uključe u analizu prevashodnog izvora podrške za usluge i projekte namenjene poboljšanju položaja OSI i pristupu njihovim pravima zagarantovanim domaćim zakonima i zaštićenim Konvencijom o pravima osoba sa invaliditetom.

Stepen lične informisanosti lidera OOSI o lokalnom budžetu



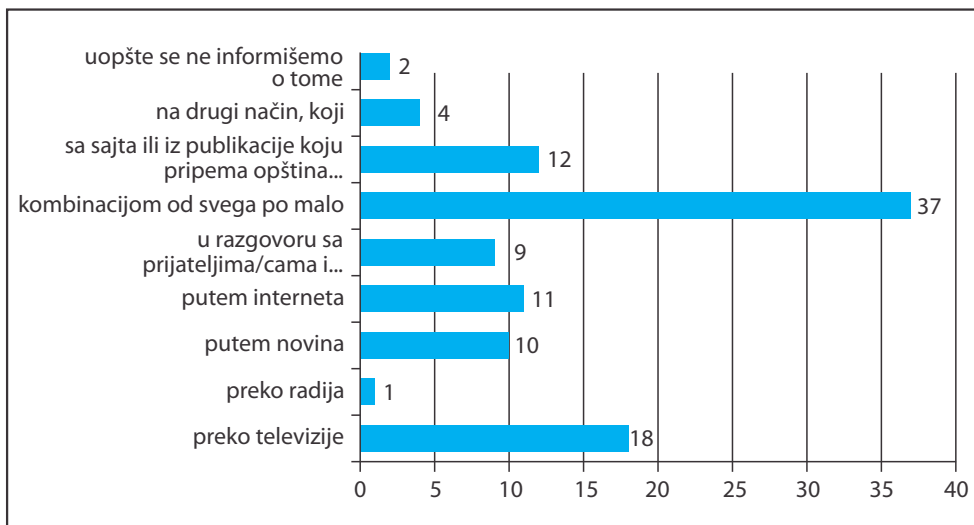
Nije preveliko iznenađenje, u kontekstu šire zajednice organizacija civilnog društva, da se ni organizacije OOSI do sada uglavnom nisu bavile analizom opštinskog ili gradskog budžeta. Svega 6 OOSI u uzorku ima nekog iskustva u ovoj oblasti. Ta iskustva će svakako biti dragocena u daljem radu i širenju prakse u vezi sa analizom i monitoringom lokalnih budžeta. Među onima koji se do sada nisu bavili ovim važnim poslom (55 OOSI), njih 25 bi, prema sopstvenim navodima, želelo da se, u ovom zahtevnom, ali važnom, poslu, okuša.

Iskustvo organizacije u analizi budžeta lokalne samouprave



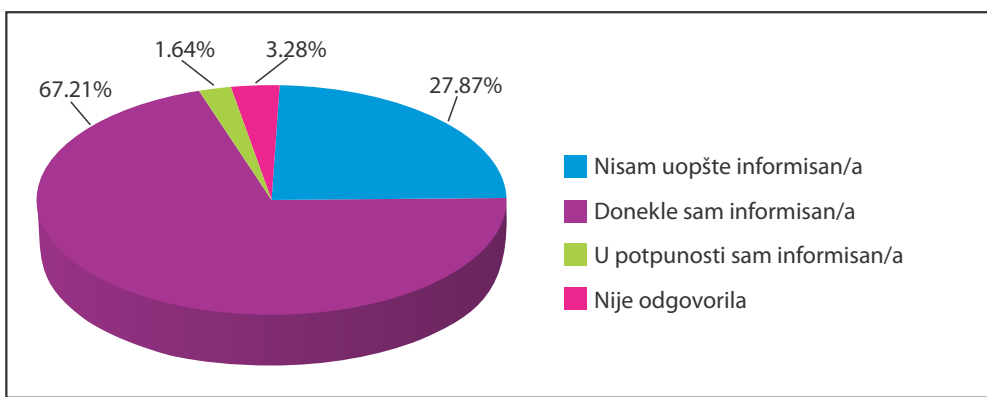
Sagovornici su pokušali da prepoznaju i načine na koje se njihova organizacija u celini informiše o budžetu lokalne samouprave. Odgovori su slični kao i kada su ispitanici prepoznavali sopstvena iskustva. Dominira kombinacija od svega po malo, odnosno prikupljanje informacija iz različitih izvora, ali ne preterano detaljno. Sledi uticaj televizije, raznih publikacija koje izdaje lokalna samouprava i informacija koje se nalaze na zvaničnom sajtu, internet i razgovori sa saradnicima. Prema sopstvenom priznanju, uopšte se o ovoj temi ne informišu dve organizacije. Učestalost odgovora prikazana je u grafikonu.

Načini na koje OOSI dolaze do informacija o lokalnom budžetu



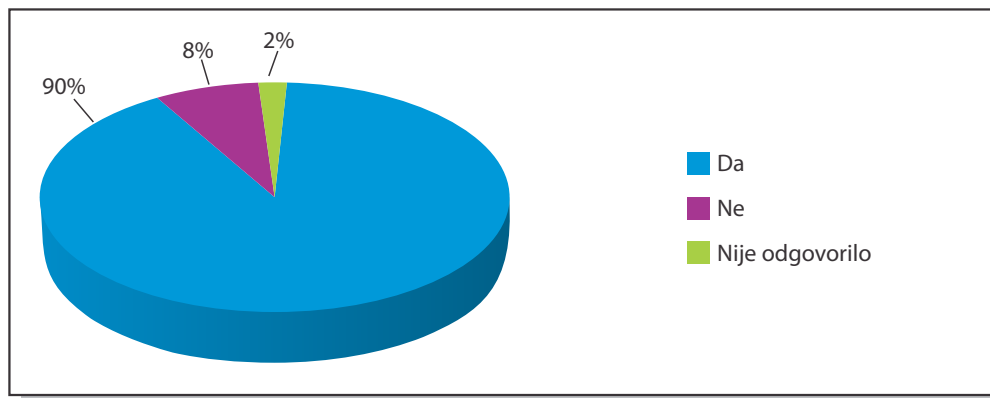
Lideri OOSI smatraju da su sami bolje informisani o lokalnom budžetu od njihovih organizacija. Prema njihovoj proceni, donekle je informisana 41 OOSI, a nije uopšte informisano čak 17 organizacija. Samo jedna OOSI smatra da je u potpunosti informisana o ovoj temi. Dva sagovornika nisu odgovorila na ovo pitanje.

Stepen informisanosti OOSI o lokalnom budžetu

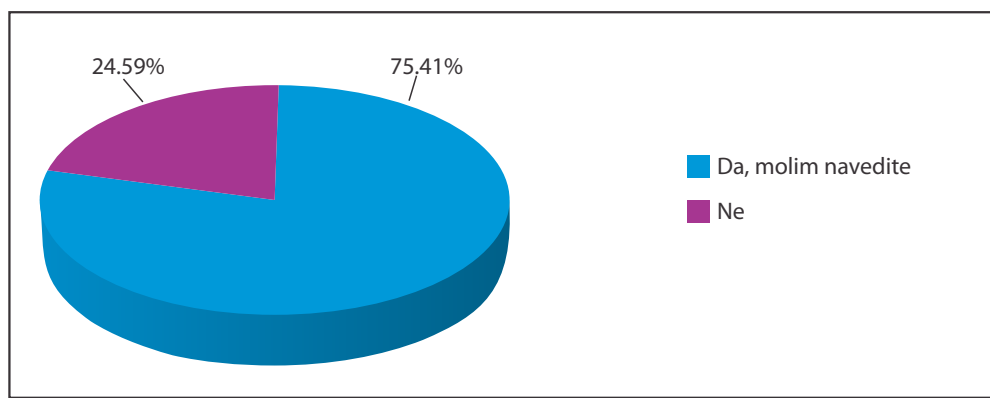


Nedostatak interesovanja za temu nije prepreka boljoj informisanosti i sticanju budućih veština u ovoj oblasti. Čak je 55 lidera OOSI potvrdilo svoju zainteresovanost da saznaju više. Ovo je veliki kapital na kome dalje treba graditi program monitoringa lokalnih budžeta i podrške za OSI.

Lična zainteresovanost za temu



Sasvim je konkretno, a tiče se uloge lidera OOSI, pitanje procene sopstvenog znanja o izvorima finansiranja podrške OSI. Tu je situacija ohrabrujuća, jer čak 46 ispitanika, po sopstvenoj proceni, znaju dovoljno o ovoj temi, dok njih 15 ne znaju. Procentualni odnosi prikazani su na slici.



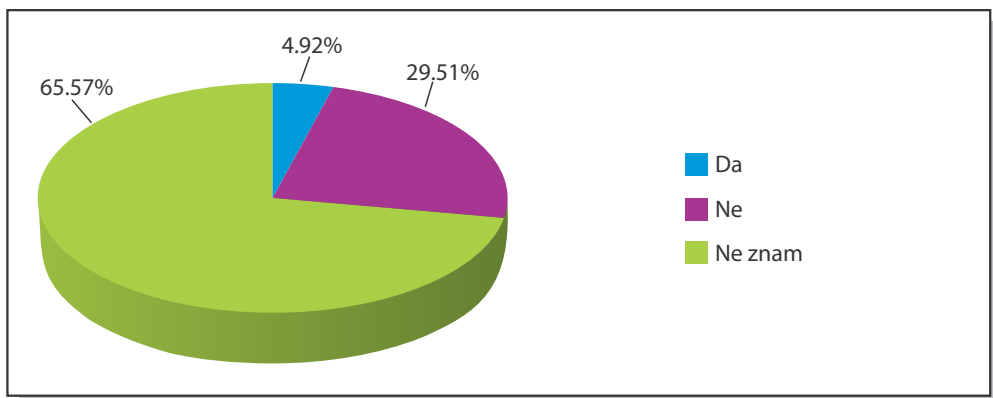
Kao usluge podrške koje se finansiraju iz lokalnog budžeta, ispitanici su navodili sledeće:

- Servis personalnih asistenata
- Dnevni boravak
- Službu gestovnog prevođenja
- Pomoć u kući
- Finansiranje OOSI
- Beneficije za OSI
- Učešće u projektima OOSI
- Aktivnosti, materijalni troškovi i plate zaposlenih u OOSI
- Prevoz OSI i pružanje određenih usluga
- Konkursi za dodelu sredstava udruženjima

- Geronto servis
- Beneficiran javni prevoz
- Mobilni tim fizioterapeuta
- Klimatsko rekreativni oporavak
- Klub mladih OSI
- Asistenti za decu sa invaliditetom u redovnim školama

Kombinacija usluga na lokalnu je veoma različita od opštine do opštine, kao što se i broj korisnika za svaku uslugu mnogo razlikuje. Ilustracije radi, u svim opštinama koje su učestvovala u istraživanju, ukupan broj korisnika servisa personalnih asistenata koji se obezbeđuje po postojećim nacrtima standarda i procedurama Centra iznosi 71⁴, dok je, prema procenama, ukupan broj OSI u Srbiji negde između 700.000 i 800.000 osoba. Prema tome, tražnja uveliko nadilazi ponudu u svakoj od navedenih usluga.

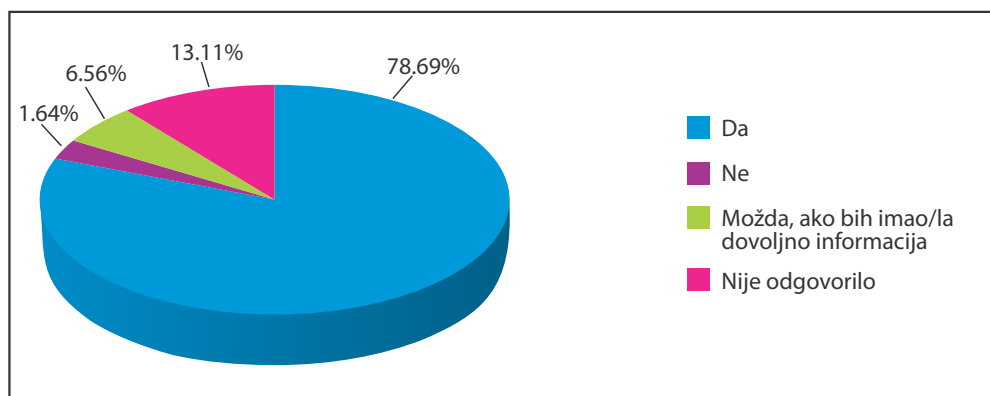
Suštinska izolovanost OOSI od budžetskog procesa u ovom trenutku, možda se najbolje vidi u odgovorima na pitanje *da li je vaša opština pitala građane šta treba da se finansira ove godine iz opštinskog budžeta?* Čak 40 predstavnika OOSI nije znalo odgovor na ovo pitanje. Negativan odgovor - da konsultacija nije bilo - dalo je 18 predstavnika, a samo je troje potvrdilo da je postojao neki oblik javnog slušanja ili konsultativnog budžetskog procesa. Prema tome, može se reći da u ovom trenutku lokalne samouprave širom Srbije ne osećaju potrebu da korisnike sredstava pitaju o njihovoj nameni, raspodeli i upotrebi sredstava iz lokalnih budžeta za rešavanje konkretnih problema ili zadovoljavanje određenih potreba. Ako se ova sredstva ne izdvajaju u odnosu na potrebe, ostaje pitanje po kom se onda kriterijumu izdvajaju.



⁴ Postoji Izveštaj o radu komisije za donošenje odluke o odobravanju sprovođenja javnih radova za OSI od 4. aprila 2012. koji navodi da je komisija odobrila sredstva za podršku 719 OSI, od čega za asistenciju korisnicima koji su radno angažovani ili se obrazuju za 135 OSI, a za asistenciju korisnicima za zadovoljenje osnovnih životnih i socijalnih potreba u kući i van nje za 584 OSI. Ovde treba imati u vidu da se iza naziva "asistencija za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba" kriju različite usluge kao što su pomoći u kući, kućna nega i sl., te da se te usluge, po predviđenim standardima, ne mogu smatrati uslugama prave personalne asistencije. Pored toga, vreme obezbeđivanja usluge je ograničeno na 6 meseci, koliko inače traju javni radovi.

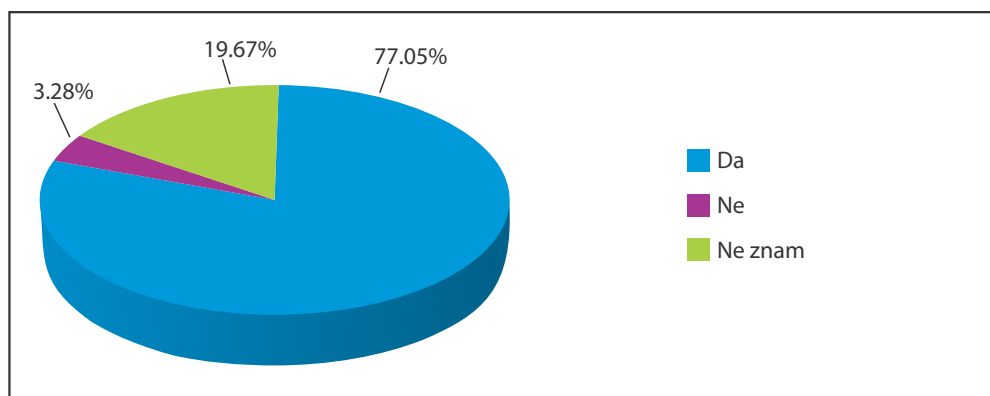
Očigledno je da prilike za konsultacije nema. Ipak, da li bi je OOSI iskoristile da je ima? Od ispitanika je traženo da se izjasne da li bi popunili opštinsku anketu o budžetskim prioritetima kada bi im to bilo ponuđeno. Čak 48 ispitanika je dalo potvrđan odgovor. Oprezniju varijantu afirmativnog odgovora - možda, kada bi imali dovoljno informacija, dalo je 4 učesnika u anketi, samo je jedan odgovorio odrično, a 8 nije odgovorilo.

Spremnost lidera OOSI da popune anketu o budžetskim prioritetima, kada bi im bila ponuđena



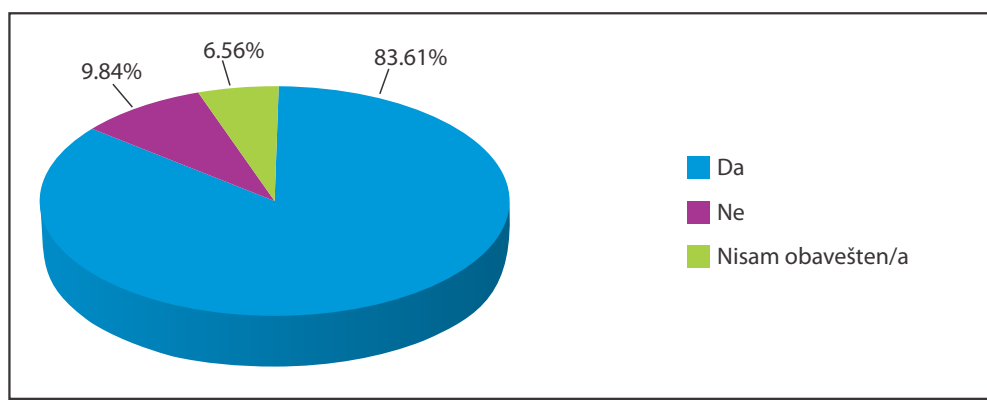
Pored toga što finansiraju rad OOSI, većina opština izdvaja određena sredstva za podršku OSI, kako tvrdi 47 ispitanika. Odgovor na ovo pitanje nije znalo čak 12 ispitanika, što deluje kao veliki broj, dok je njih dvoje tvrdilo da opština nema sredstava za ovu namenu.

Da li vaša opština izdvaja sredstva za podršku OSI?



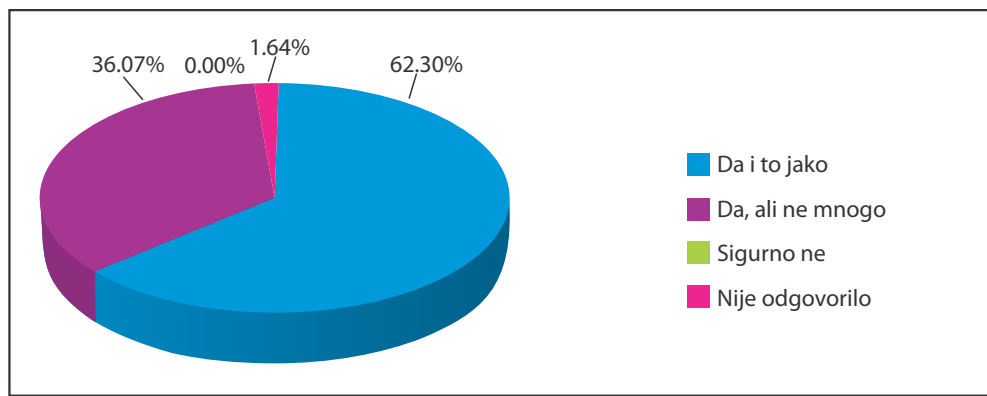
Iako javne debate nema, zanimljivo je koliko vremena OOSI posvećuju razgovorima o lokalnom budžetu kao glavnom izvoru programskog, servisnog i institucionalnog finansiranja za OSI. Iz odgovora na ovo pitanje se vidi da su unutrašnje debate na ovu temu mnogo intenzivnije nego razgovori sa drugim akterima. Čak 51 OOSI je imala bar jednu raspravu ili konsultaciju na ovu temu unutar organizacije ili unutar invalidskog pokreta. Preostalih 10 ispitanika ne znaju (6) ili nisu obavešteni (4). Bilo bi značajno da se, makar deo, ovih diskusija eksternalizuje, odnosno da se učini dostupnim donosiocima odluka.

Da li ste u vašoj OOSI razgovarali o lokalnom budžetu?



Kada su lideri OOSI upitani o stepenu ličnog interesovanja za obuku o budžetskom procesu, dobijeni su prilično usaglašeni odgovori, podeljeni u dve grupe. Dobra vest je da nezainteresovanih za ovu temu praktično nema. Samo jedna osoba nije odgovorila, a od onih koji jesu, njih 38 su jako zainteresovani, a 22 jesu u određenoj meri, mada ne preterano.

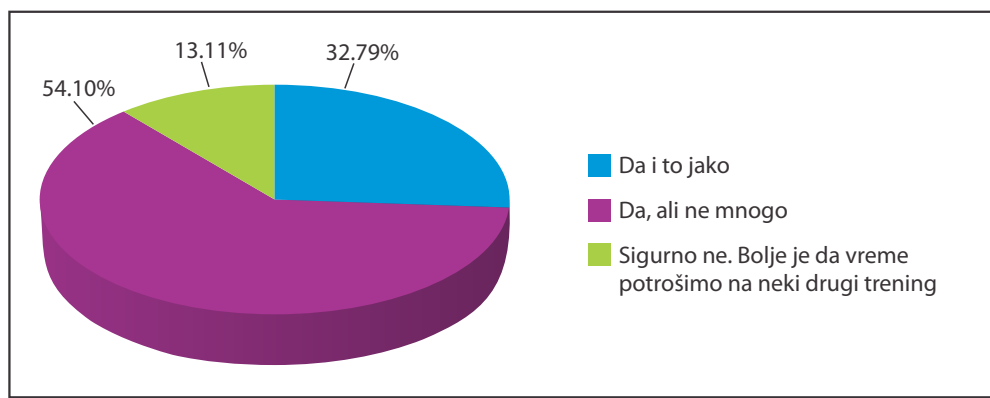
Da li ste vi lično zainteresovani za obuku o budžetskom procesu?



Na pitanje o zainteresovanosti članstva za istu takvu obuku na kojoj bi saznali kako se puni lokalni budžet, kako se troši, kako se čita i kako se sve može uticati na budžet, lideri smatraju da je stepen interesovanja i dalje veoma visok. Čak 20 ispitanika misli da su njihovi članovi jako zainteresovani za ovu temu, možda i zato što smatraju da je ovo poželjan odgovor. Nešto preko polovine ispitanika smatra da bi neki članovi bili zainteresovani, mada sugerišu da "se ide baš mnogo u detalje, već samo informativno". Potpunu nezainteresovanost svoga članstva za ovu temu prepoznalo je svega 8 lidera koji smatraju da je bolje da se vreme potroši na neku drugu obuku.

Oni koji su prepoznali zainteresovanost za obuku o budžetskom procesu, sugerisali su i mogući broj učesnika na radionicama. Taj je broj varirao od 3 do 20 učesnika po organizaciji, ali se najčešće kretao oko broja od 5 učesnika po organizaciji. Prilikom planiranja treninga, treba imati u vidu i to da su članovi jedne organizacije često učlanjeni i u još neku drugu organizaciju ili nekoliko organizacija.

Da li su vaši članovi zainteresovani za obuku o budžetskom procesu?



4. Glavni nalazi istraživanja

Kada se odgovori u celini sagledaju, nameću se sledeći glavni nalazi istraživanja:

1. OOSI se pretežno finansiraju iz budžeta lokalnih samouprava. Sledeći veliki izvor jesu sredstva iz nacionalnog budžeta (ministarstva i programi).
2. OOSI ne učestvuju u budžetskom procesu na lokalnu, jer ga ne poznaju i pomalo od njega zaziru. Ipak, interesovanje ne nedostaje i postoji svest o tome da je ovaj proces važan za same organizacije, kao i za položaj i status njihovog članstva.
3. Jedinice lokalne samouprave u Srbiji se na različite načine prilagođavaju promenama i mogućnostima koje su prepoznale u Zakonu o socijalnoj zaštiti i antidiskriminacionom zakonodavstvu. U ovom je periodu prilagođavanja potrebno aktivno učešće i podrška OOSI da bi uloga JLS kao pružalaca usluga osobama sa invaliditetom ostvarila u skladu sa domaćim i prihvaćenim međunarodnim standardima kvaliteta.
4. Lideri OOSI su spremni da uče o budžetskom procesu i potrebna im je podrška u tom poslu.
5. Članstvo OOSI je u različitoj meri zainteresovano za budžetski proces, pa je informacije o ovom procesu potrebno stepenovati i na taj način omogućiti velikom broju članova da znaju ponešto, nešto manjem broju da znaju više, a još manjoj grupi da znaju sve, ili mnogo.

5. Zaključci i preporuke

1. Centar za samostalni život osoba sa invaliditetom Srbije stekao je ekspertizu u analizi budžeta kroz trogodišnji projekat u kome je učestvovao i u stanju je da pruži kvalitetnu i ciljanu podršku kroz obuke i podršku u praktičnom radu drugih OOSI.
2. Nije efikasno da se svaka OOSI obučava od početka, već je nužno da se neophodne i konkretne informacije prenose brže i većem broju organizacija, uz jedan opšti deo o budžetu, budžetskom procesu, tumačenju terminologije i budžetskom kalendaru.
3. Centar za samostalni život osoba sa invaliditetom Srbije treba da ponudi jednodnevni informativni seminar za članstvo OOSI i dve konsektivne detaljnije obuke u trajanju od po 3 do 5 dana za odabrane članove i lidere OOSI koji bi se u narednih 3 do 5 godina ozbiljno bavili analizom budžeta na lokalnu.
4. S obzirom na investiciju koja je neophodna, kako za trening, tako i za dalji rad, potrebno je detaljno utvrditi motivaciju učesnika dužeg treninga.
5. Pored obuke, potrebno je da se organizacijama koje se odvažavaju na analizu budžeta ponudi i stručna pomoć. Za organizacije koje same nemaju analitičkih kapaciteta, neophodno je da se ponudi virtuelni savetnik, odnosno stručna pomoć preko interneta za konkretne *ad hoc* akcije.
6. Potrebno je da se, u saradnji sa zainteresovanim OOSI i u partnerstvu sa SKGO i predstavnicima lokalnih samouprava, osmisli proces konsultacija u vezi sa uslugama podrške za OSI i OOSI iz lokalnih budžeta. Ovaj proces treba da počiva na dobroj i pravovremenoj informisanosti svih aktera.

ANKETA O UČEŠĆU ORGANIZACIJA OSI U BUDŽETSKOM PROCESU

Pred Vama se nalazi upitnik o učešću organizacija OSI u budžetskom procesu. Ispitivanje se realizuje u okviru projekta "Građansko društvo za odgovornu Vladu i smanjenje siromaštva" koji sprovodi koalicija 7 organizacija civilnog društva. Svi podaci iz upitnika biće korišćeni isključivo u istraživačke svrhe. Zbog toga Vas molimo da iskreno odgovorite NA SVA PITANJA.

1. Naziv organizacije _____

2. Ime i prezime osobe koja popunjava upitnik _____

3. Funkcija u organizaciji _____

4. Datum popunjavanja upitnika _____

5. Godina osnivanja organizacije _____

6. Izvori finansiranja organizacije u 2011. godini (zaokružite sve odgovore koji se odnose na Vašu organizaciju)

- a. sredstva lokalne samouprave (grad, opština)
- b. sredstva iz nacionalnog budžeta (ministarstva, programi)
- c. sredstva međunarodnih donatora
- d. sredstva domaćih donatora
- e. drugo, molim navedite

7. Procenat budžeta organizacije za 2011. godinu prema izvoru (upišite procenat)

- a. sredstva lokalne samouprave (grad, opština) _____ %
- b. sredstva iz nacionalnog budžeta (ministarstva, programi) _____ %
- c. sredstva međunarodnih donatora _____ %
- d. sredstva domaćih donatora _____ %
- e. drugo, molim navedite _____ %

8. Da li znate kako se puni lokalni budžet?

- a. Da, znam tačno
- b. Otprilike znam, ali nisam baš siguran/a
- c. Ne znam zaista

9. Da li se Vaša organizacija nekada bavila analizom opštinskog ili gradskog budžeta?

- a. Da, navesti kada i koliko dugo _____
- b. Ne, do sada nije
- c. Nije do sada ali bismo voleli to da radimo

10. Na koji se način vi informišete o opštinskom budžetu?

- a. preko televizije
- b. preko radija
- c. putem novina
- d. putem interneta
- e. u razgovoru sa prijateljima/cama i kolegama/inicama
- f. kombinacijom od svega po malo
- g. sa sajta ili iz publikacije koju priprema opština-grad
- h. na drugi nači, koji _____
- i. uopšte se ne informišemo o tome

11. Na koji se način Vaša organizacija informiše o opštinskom budžetu?

- a. preko televizije
- b. preko radija
- c. putem novina
- d. putem interneta
- e. u razgovoru sa prijateljima/cama i kolegama/nicama
- f. kombinacijom od svega po malo
- g. sa sajta ili iz publikacije koju priprema opština-grad
- h. na drugi način, koji _____
- i. uopšte se ne informišemo o tome

12. Koliko ste po Vašem mišljenju, Vi lično informisani o opštinskom-gradskom budžetu?

- a. nisam uopšte informisan/a
- b. donekle sam informisan/a
- c. u potpunosti sam informisan/a

13. Koliko je po Vašem mišljenju Vaša organizacija informisana o opštinskom-gradskom budžetu?

- a. nisam uopšte informisan/a
- b. donekle sam informisan/a
- c. u potpunosti sam informisan/a

14. Da li Vas lično zanima kako se planira i troši budžet na lokalnom nivou?

- a. Da
- b. Ne

15. Da li znate koja vrsta podrške osobama sa invaliditetom se finansira iz opštinskog budžeta u Vašoj opštini?

- a. Da, molim navedite _____
- b. Ne

16. Da li je Vaša opština pitala građane šta treba da se finansira ove godine iz opštinskog budžeta?

- a. Da
- b. Ne
- c. Ne znam

17. Da li biste, kada bi postojala, popunili anketu Vaše opštine o budžetskim prioritetima?

- a. Da
- b. Ne
- c. Možda, ako bih imao/la dovoljno informacija

18. Da li Vaša opština ima opredeljena sredstva u budžetu za podršku osobama sa invaliditetom?

- a. Da
- b. Ne
- c. Ne znam

19. Da li ste nekada u Vašoj organizaciji, razgovarali o pitanjima opštinskog budžeta a u vezi izdvajanja za OSI?

- a. Da
- b. Ne
- c. Nisam obavešten/a

20. Da li biste bili zainteresovani za trening o lokalnom budžetu - kako se puni, kako se troši, kako se čita i kako se utiče na budžet?

- a. Da i to jako
- b. Da, ali ne mnogo
- c. Sigurno ne

21. Prema Vašim saznanjima, da li bi ostali članovi i aktivisti Vaše organizacije bili zainteresovani za trening o lokalnom budžetu - kako se puni, kako se troši, kako se čita i kako se utiče na budžet?

- a. Da i to jako
Mislim da bi broj prisutnih na tom treningu bio: _____
- b. Da, ali ne mnogo.
Možda bi se na tom treningu okupilo nas: _____
- c. Sigurno ne. Bolje je da vreme potrošimo na neki drugi trening.

HVALA VAM NA IZDVOJENOM VREMENU!

Građansko društvo za odgovornu vladu i smanjenje siromaštva u Srbiji

Ovo je bio trogodišnji strateški projekat sproveden od strane različitih organizacija civilnog društva (OCD) koje predstavljaju najranjivije grupe građana u Srbiji. Projektom se zagovaralo odgovorno ponašanje vlade u procesu kreiranja budžeta na nacionalnom i lokalnom nivou.

EU je identifikovala odgovornu vladu kao ključnu oblast reforme, a lokalne organizacije građanskog društva u Srbiji i tim za Smanjenje siromaštva su takođe odredili stvaranje odgovorne vlade kao svoj ključni prioritet za naredne godine. Projekat je tako direktno podržavao političke i socijalne reformske procese u Srbiji u okviru EU integracija.

Aktivnosti projekta su bile usmerene na područja sa najranjivijim grupama građana u Srbiji tako što se radilo na podizanju nivoa eikasnosti organizacija civilnog društva u odnosu na zadovoljavanje potrebe njihovih korisnika: Roma, izbeglica i interno raseljenih lica, starih lica, osoba sa invaliditetom, mladih, žena i dece kroz zajedničko delovanje i uticaj na odgovorno ponašanje vlade u odnosu na potrebe ranjivih grupa.

O Centru

Centar za samostalni život osoba sa invaliditetom Srbije je nevladina, neprofitna organizacija sa mrežom članica, koja promoviše filozofiju samostalnog života i potencijale osoba sa invaliditetom, socijalni pristup invalidnosti i zagovara prava osoba sa invaliditetom.

Centar deluje kao resursni centar u kreiranju i nadgledanju sprovođenja politika u oblasti invalidnosti, testira i predlaže nova rešenja, sprovodi licencirane usluge servisa i edukacija i uspostavlja saradničke i partnerske odnose sa važnim socijalnim akterima na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou.

Organizaciju vode osobe sa invaliditetom, a delovanje se bazira na sledećim vrednostima: **posvećenosti, poštovanju ljudskih prava, inovativnosti, partnerstvu, toleranciji i profesionalizmu.**

Edicija istraživanja

Jedna od kontinuiranih delatnosti Centra za samostalni život osoba sa invaliditetom Srbije je istraživanje fenomena invalidnosti u različitim oblastima kao što su socijalna zaštita, pristupačnost, siromaštvo i zapošljavanje. Ovaj segment svog rada Centar smatra veoma značajnim zato što u Republici Srbiji postoji izuzetno mali broj radova koji su istraživali ovaj fenomen. S druge strane egzaktni podaci koji se dobijaju ovakvim istraživanjima su neophodan preduslov za zagovaranje prava osoba sa invaliditetom i kreiranje adekvatne politike i mera u oblasti invalidske politike.

Ranije sprovedena i objavljena istraživanja Centra su:

- 1. Servis personalnih asistenata kao alternativni oblik podrške invalidima**, Borivoje Ljubinković, Gordana Rajkov, Beograd, 2001.
- 2. Analiza opravdanosti ulaganja u organizovanje servisa personalnih asistenata za pomoć osobama sa invaliditetom u Srbiji**, dr Mirosinka Dinkić, Jelena Momčilović, Beograd, 2005.
- 3. Iskustva samostalnosti - Participativno akciono istraživanje**, Tim istraživača, Beograd, 2005.
- 4. Servisi socijalne zaštite za osobe sa invaliditetom - Istraživanje jaza između politike i prakse**, dr Mirosinka Dinkić, Kosovka Ognjenović, Borivoje Ljubinković, Gordana Rajkov, Slavica Milojević, Beograd, 2008.
- 5. Uporedno istraživanje o kvalitetu zaposlenosti osoba sa invaliditetom**, Borivoje Ljubinković, Gordana Rajkov, Damjan Tatić, Slavica Milojević, Ivana Janićijević, Momčilo Stanojević, Beograd, 2009.
- 6. Razvoj zastupničkih kapaciteta organizacija osoba sa invaliditetom u Srbiji**, Gordana Rajkov, Borivoje Ljubinković, Vesna Cipruš, Kosovka Ognjenović, Beograd, 2009.
- 7. Zapošljavanje osoba sa invaliditetom u Srbiji - Mogućnosti i izazovi**, Borivoje Ljubinković, Gradimir Zajić, Momčilo Stanojević, Damjan Tatić, Ivana Janićijević, Beograd, 2010.
- 8. Obaveza zapošljavanja osoba sa invaliditetom u Srbiji - Primeri dobre prakse**, Gradimir Zajić, Marko Milanović, Momčilo Stanojević, Ivana Janićijević, Beograd, 2011.